

Toelichting op het besluit van de raad en van burgemeester en wethouders betreffende het instellen van een meldpunt integriteit en de regeling omtrent de afhandeling van meldingen.

Algemeen.

In navolging van vele andere organisaties kent ook Langedijk een gedragscode voor haar bestuurders en haar volksvertegenwoordigers. Ook voor de ambtenaren welke in dienst zijn van de gemeente geldt een gedragscode. De beide gedragscodes hebben een normatief karakter voor wat betreft integer handelen. Het gaat om mentaliteit, om bestuurlijke en ambtelijke zuiverheid, en om het tegengaan van belangenverstrengeling. De normen en waarden die op dit vlak gelden zijn in de beide codes breed omschreven en hebben een dito toetsingskader. Daarnaast is er nog een landelijke klokkenluiders regeling. Deze regeling heeft een meer omljnd toetsingskader. De klokkenluiders regeling heeft als onderwerp vermoedens van misstanden: een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden met betrekking tot de gemeentelijke organisatie omtrent;

- a. een strafbaar feit;
- b. een schending van regelgeving of van beleidsregels;
- c. het misleiden van justitie;
- d. een gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid of het milieu of
- e. het bewust achterhouden van informatie over deze feiten.

De klokkenluiders regeling kent een procedure op grond waarvan personeelsleden (ambtenaren) een vermoeden van een misstand in hun organisatie aan de kaak kunnen stellen. Een extern meldpunt daarvoor is neergelegd bij een commissie bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Hetzelfde geldt ook voor vermoedens van fraude of corruptie uit de gedragscode voor ambtenaren indien deze betrekking hebben op personeel. Men dient deze eerst binnen de eigen hiërarchieke lijn te melden en indien dit geen resultaat heeft dan is ook daarvoor een externe meldingsmogelijkheid aanwezig. De regeling heeft het over een vertrouwenspersoon.

De gedragscode bestuurlijke integriteit kent geen uitdrukkelijk aangewezen meldingspunt omtrent vermeend handelen in strijd met deze code. Tot nu toe is de weg gevolgd van meldingen via de klachtencommissie.

Het wordt wenselijk gevonden (aanbevelingen uit het rapport "Bouwen zonder bijmaak" raadsbehandeling 16 februari 2006) een extern meldpunt in het leven te roepen, waar burgers met hun klachten over niet integer handelen terecht kunnen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1.

Het meldpunt houdt zich bezig met schendingen van integriteit, kort aangeduid met meldpunt.

Artikel 2.

Om te voorkomen dat meldingen worden gedaan over al te zeer uiteenlopende zaken, waaronder ook zouden kunnen vallen kwesties over 'bestuurlijke of politieke onenigheid, is in dit artikel het werkkterrein van het meldpunt nader omschreven. Voorkomen moet worden dat het meldpunt zich gaat bezig houden met politieke discussies. Die horen een plek te krijgen in de politieke arena op de raadsagenda. Door de aanduiding 'vermoeden van' wordt aangesloten bij de tekst van de klokkenluidersregeling.

Door de toevoeging 'laatstelijk' in de leden a, b en c. van dit artikel is beoogd aan te geven dat ook getoetst wordt aan eventuele nadien vastgestelde wijzigingen van de gedragscodes of de klokkenluidersregeling

Artikel 3.

Voor de behandeling van bezwaren tegen besluiten, of behandeling van klachten over onbehoorlijke gedragingen zijn in de Algemene wet bestuursrecht reeds procedures geschreven en daarvoor is reeds een onafhankelijke commissie in het leven geroepen. Voorkomen moet worden dat burgers met hun onvrede over bezwaarschriften of klachten via een achterdeur bij het meldpunt terechtkomen. De melder is dan niet ontvankelijk.

Artikel 4.

De reeds genoemde gedragscode en de klokkenluiders regeling is speciaal geschreven voor 'eigen' medewerkers/ambtenaren.

Door de nu voorliggende regeling en speciaal de formulering van artikel 4 kunnen voortaan ook burgers een vermoeden van een niet-integere gedraging of een vermoeden van een misstand middels een formele procedure bij een onafhankelijk meldpunt aan de kaak stellen. Voorheen kon dat ook wel, maar was het doen van een melding 'vormvrij' en dus niet aan een procedure gebonden. Het onderscheid tussen een klacht over onbehoorlijk handelen, een verschil van mening in een zakelijk geschil, het niet eens zijn met een politiek standpunt, en een melding over een niet-integer handelende ambtenaar of bestuurder is overigens soms moeilijk te maken. De praktijk zal moeten uitwijzen of deze regeling iets toevoegt.

Artikel 5.

Het is denkbaar dat een melder er voor kiest zijn melding anoniem te doen, Openheid van zaken moet echter bij dit soort zaken uitgangspunt zijn. Een anonieme melding is daarom niet ontvankelijk en zal om die reden niet in behandeling worden genomen. Wel bestaat de mogelijkheid dat de melder de persoon/personen waarom het gaat niet met naam en toenaam kan noemen. Soms is ook niet duidelijk of er een concreet iemand aanwijsbaar is. Het is dan aan de zorgvuldigheid van de afhandeling van de melding in hoeverre deze gegevens boven tafel komen.

Artikel 6, 7 en 8.

Juist omdat deze regeling een ruim werkkterrein beslaat en de melding aan een groot aantal verschillende integriteitaspecten (zie de beide gedragscodes) en aan met name genoemde misstanden (zie klokkenluiders regeling) getoetst kan worden is het niet verstandig bij voorbaat voor alle kwesties een eensluidende gedetailleerde procedure te schetsen. De hoofdlijnen zijn in dit artikel en in de volgende artikelen wel weergegeven.

Het is de bedoeling dat het meldpunt een rapport uitbrengt aan dat orgaan, dat een standpunt kan innemen over de gedane melding en daaraan gevolgen kan verbinden. Voor meldingen over ambtenaren is dit het college. Betreft de melding het gewraakte handelen van een bestuurder (lid van het college) of een volksvertegenwoordiger (lid van de raad) dan ligt het voor de hand het betreffende orgaan daarvan op de hoogte te stellen. In het geval het een lid van het college betreft is het bestuurlijk correct om de raad hiervan ook in kennis te stellen, teneinde de raad in de gelegenheid te stellen aan het rapport eventuele bestuurlijke consequenties te verbinden.